

MPSV. *Pojistněmatematická zpráva o důchodovém pojištění 2012*. MPSV 2012. [online] <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13783/PMZ-2012.pdf>

MPSV. *Statistická ročenka z oblastí důchodového pojištění 2011*. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2012.

ISBN 978-80-87039-29-8 [online] <http://www.cssz.cz/o-cssz/informace/informacni-materialy/statisticke-rocenky.htm>

OECD (2012), *Education at a Glance 2012*: OECD Indicators, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2012-en>

OECD (2000). *Maintaining Prosperity in Ageing Society*. OECD 2000 (DEELSA/ELSA (2000)6/ANN3/REV1) Rychtaříková, J. *Genderové aspekty stárnutí*. Zpráva o Českém demografickém společenství č. 58/2013. ČDS,

PFF UK, Praha: 2013. [online] http://www.cello-ilk.cz/?page_id=1398

Autoři působí v Centru pro studium dlouhodobosti a dlouhodobé péče, Fakulta humanitních studií, UK.

Zajímavosti ze zahraničního tisku

Klady a záporny migrace mladých pracovníků a jak docílit pozitivní efekty světové migrace

Mladí lidé představují každý rok největší skupinu migrujících osob a činí tak hlavně s úmyslem nalézt kvalitní práci, lepší životní podmínky, dosáhnout vzdělání, ve snaze spojit rodinu či z humanitárních důvodů. V roce 2010 procházelo v zahraničí terciárním vzděláváním 3,6 mil mladých lidí. Příležitostí k tomu projednat, jak řídit globální toky migrace za prací nejen mladých lidí a zajistit, aby měly pozitivní efekt jak na země původu, tak na cílové země, se stalo podzimní setkání „Hig-Level Dialogue on International Migration and Development“ v New Yorku.

Klady a záporny migrace mladých pracovníků

Nezaměstnanost, podzaměstnanost, nízká mzda, chudoba rodiny a dostupnost lépe placené práce v zahraničí jsou hlavními důvody, proč mladí lidé migrují za prací. Podpora z jejich strany umožňuje jejich rodinám v rozvojových zemích vypořádat se s chudobou, finančními krizemi a přírodními katastrofami. Tlak na migraci bude stále silnější vzhledem k odlišným demografickým a příjmovým trendům.

Vzdělání mladí migranti mají obecně v zahraničí vyšší mzdy než doma, ale jsou často překvalifikováni na práci, kterou vykonávají v cílové zemi. Většina z nich je zaměstnána v zemědělství nebo v nejrůznějších službách, které sahají od vzdělávání a zdravotní péče po přípravu stravy, práci v hotelech, cateringu a turistických službách.

Během ekonomické krize se míra nezaměstnanosti migrantů zvýšila, často je dvojnásobná oproti míře nezaměstnanosti všech pracovníků. Mladí migranti působí ve větší míře v sektorech, které jsou citlivější na ekonomické výkyvy, a mnozí nemají řádné pracovní smlouvy. Často jsou také vyloučeni z programů zaměstnanosti, které mohou zlepšit jejich pracovní příležitosti, nebo ze sociálních opatření nahrazujících pracovní příjem v období nezaměstnanosti.

Přínosem imigrace pro cílové země je obsazení volných pracovních míst, překonání nedostatku vhodné kvalifikace na trhu práce, přežití a expanze sektorů, v nichž podniky zaměstnávající migranty působí. Migranté obvykle spíše doplňují srovnatelné místní pracovníky, než že by s nimi soutěžili, a jejich výděly pomáhají podpořit ekonomiku prostřednictvím spotřeby a investic. Mladí migranti s kvalitními pracovními místy platí daně a přispívají na sociální zabezpečení a k rozvoji ekonomiky a společnosti v cílové zemi.

Existují názory, podle kterých mohou migranti v některých případech negativně ovlivňovat mzdy místních pracovníků, a to včetně již zde dříve usídlených migrantů.

Tento pokles mezd však může být vyvážen investicemi vytvářejícími pracovní možnosti jak pro migranty, tak pro místní pracovníky. Výzkum zahrnující země OECD ukázal, že fiskální dopady imigrace během posledních 50 let byly minimální a že mladí, vzdělání migranti trvale přispívají k ekonomickému rozvoji cílových zemí.

Pro země původu může migrace přinášet zvyšování počtu kvalifikovaných lidí prostřednictvím přenosu znalostí z cílových zemí a vyšších investic do vzdělání díky finanční podpoře migrantů, která zvyšuje příjmy domácností, místní komunity a národní ekonomiky, zvláště ve střednědobém rámci, a může tak přispět k snižování příjmových nerovností v zemi původu.

Země původu mohou v důsledku migrace pocítit odliv kvalifikovaných pracovníků vedoucí až k nedostatku kvalifikovaných pracovníků potřebných k udržení ekonomiky země původu na potřebné úrovni. V důsledku jejich odchodu může docházet rovněž ke snižování produktivity. Podpora ze zahraničí může vytvářet nerovnosti v místní komunitě, která se však snižuje spolu s tím, jak se rozvíjejí sítě migrantů, což činí migraci více dostupnou i pro domácnosti s nejnižší příjmovou úrovní. K tomu, aby se migrace mladých pracovníků stala příležitostí pro ekonomický a sociální rozvoj jak zemí původu, tak cílových zemí, by měla přispět politika trhu práce. Země původu potřebují vytvořit účinný a spravedlivý systém nábory a zajistit, aby potenciální migranti měli přístup k dostatečným informacím a výcviku a k adekvátní ochraně. Cílové země by měly svou migrační politiku postavit na dostatečné analýze trhu práce a brát v úvahu i ochranu práv migrujících pracovníků a zajistit rovnost zacházení se všemi pracovníky. K tomu mohou přispět mezinárodní standardy práce a řada materiálů vypracovaných ILO, která zavedla po celém světě řadu programů a projektů zaměřených na mladé migrující pracovníky. V tomto směru spolupracuje také s agenturami OSN.

Řízení migračních toků může přinést pozitivní efekt

Příležitostí k tomu projednat, jak řídit globální toky migrace za prací nejen mladých lidí a zajistit, aby měly pozitivní efekt jak na země původu, tak na cílové země, se stalo již zmíněné podzimní setkání v New Yorku. Podle odhadů je na světě 232 milionů migrantů a jejich počet se stále zvyšuje. Důvodem jsou měnící se demografické trendy, zvyšující se ekonomické nerovnosti, politická nestabilita a nečekané environmentální krize. Většina migrantů neopouští svou zemi dobrovolně, ale z nutnosti. Nedostatek kvalitní práce a možností zajistit si příjem je obvykle dotlačí k migraci, bohužel často za velmi špatných podmínek. A když se konečně dostanou do nové destinace nebo i když se vrátí zpět domů, jsou ohroženi diskriminací.

Zneužíváním jejich situace jsou nejvíce ohroženy ženy, dále mladí pracovníci, lidé s nízkou kvalifikací a v neregulární situaci. Není neobvyklé, že jim jsou upírána základní práva při práci, jako jsou svoboda shromažďování, kolektivní vyjednávání, nediskriminace a minimální mzda. V nejhorších případech se mohou stát oběťmi nucené práce a obchodu s lidmi.

I přes tyto skutečnosti hrají klíčovou roli v ekonomice, protože nakupují zboží a služby, platí daně a zakládají malé podniky, které vytváří pracovní místa.

Za současného stavu světové ekonomiky a její perspektivy s výhledem nárůstu počtu nezaměstnaných až na 208 milionů v roce 2015 budou migrační toky pravděpodobně narůstat a stanou se komplexnějšími. Tato skutečnost staví mezinárodní společenství před velkou výzvu a současně dává možnost zesílit úsilí o změnu přístupu k migraci.

Práva a zájmy migrujících pracovníků je třeba chránit. Od debat týkajících se počtů a toků je nutné postoupit ke konkrétním opatřením s cílem zlepšit řízení pracovní migrace, na němž se budou podílet ministerstva práce spolu s organizacemi zaměstnavatelů i zaměstnanců.

Na národní a regionální úrovni se dosud událo jen málo na ochranu jejich práv v oblasti najímání pracovníků, pracovních podmínek, mezd a sociálního zabezpečení, zvláště v sektorech s vyššími riziky, jako jsou zemědělství, domácí práce a stavebnictví. Je třeba lépe znát jejich kvalifikaci a zajistit, aby vykonávali jí odpovídající práce, což zabrání tomu, aby na jedné straně bylo mrháno talenty a na druhé straně

nebyly uspokojovány požadavky zaměstnavatelů. Současně je třeba zvýšit povědomí všech o tom, jaký přínos migranti představují pro cílové země.

Správná migrační politika může přispět k rovnoprávnější budoucnosti snižováním diskriminace, podporou migrantů, aby přispívali k vytváření pracovních míst v zemích původu, zlepšováním jejich přístupu ke klíčovým institucím trhu práce včetně

minimálních mezd a zaváděním schémat, která migrantům umožní dosáhnout regulačního postavení.

Co se týče politiky, je třeba znát, co funguje a za jakých podmínek, což vládám pomůže lépe pochopit trh práce a orientovat politiku práce a migrační politiku tak, aby z ní měli zisk nejen migrující pracovníci, ale všichni.

Zdroj: ILO

Informační servis čtenářům

Novinky v knižním fondu

Systém denní péče o děti do 6 let ve Francii a v České republice. / Paloncyová, Jana a kol.

Praha, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. 2013. - 205 s. - ISBN 978-80-7416-119-3.

Mezigenerační solidarita v péči o seniory. / Jeřábek, Hynek a kol.

Praha, Sociologické nakladatelství (SLON) 2013. - 316 s. + CD ROM. - ISBN 978-80-7419-117-6.

Sociální politika. Učebnice pro obor sociální činnost. / Duková, Ivana - Duka, Martin - Kohoutová, Ivanka

Praha, Grada Publishing 2013. - 200 s. - ISBN 978-80-247-3880-2.

Ekonomie rodiny v proměnách času, instituce a hodnoty. / Mlčoch, Lubomír

Praha, Národohospodářský ústav Josefa Hlávky 2013. - 137 s. - ISBN 978-80-86729-84-8.

Aktuální otázky sociální politiky - teorie a praxe. VII. ročník.

Pardubice, Univerzita Pardubice 2013. - 119 s. - ISSN 1804-9095.

Vývoj obyvatelstva České republiky (2012). Praha, ČSÚ 2013. - 70 s. - ISBN 978-80-250-2389-1.

Právo sociálního zabezpečení. / Tröster, Petr a kol.

Praha, C. H. Beck 2013. - xxx, 290 s. - ISBN 978-80-7400-473-5.

Prevenencia zlého zaobchádzania so staršími ľuďmi ako verejná politika. Terminológia, koncepty a diagnostika. / Repková, Kvetoslava - Balogová, Beáta

Bratislava, Kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku 2013. - 160 s. - ISBN 978-80-971420-7-0.

Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v České republice v letech 1993–2012.

Praha, Ministerstvo práce a sociálních věcí 2013. - 83 s. - ISBN 978-80-7421-062-4.

Development of the basic living standard indicators in the Czech Republic 1993–2012. Prague, Ministry of Labour and Social Affairs 2013. - 79 s. - ISBN 978-80-7421-063-1.

Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2012.

Praha, Ministerstvo práce a sociálních věcí 2013. - 143 s. - ISBN 978-80-7421-065-5.

OECD Employment Outlook 2013.

Paris, OECD 2013. - 263 s. - ISBN 978-92-64-20128-6.

Taxing wages 2011–2012. Special feature: Average personal income tax rate and tax wedge progression in OECD countries.

Paris, OECD 2013. - 576 s. - ISBN 978-64-19334-5.

International migration outlook 2013.

Paris, OECD 2013. - 419 s. - ISBN 978-92-64-20015-9.

The re-entry of mothers in Germany into employment after family-related interruptions. Empirical evidence and methodological aspects from a life course perspective. / Drasch, Katrin

Nürnberg, Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung der Bundesagentur für Arbeit 2013. - 177 s. - ISBN 978-3-7639-4073-8.

Násilie na deťoch so zdravotným postihnutím - odporúčania pre verejné politiky založené na výskumnej evidencii. / Repková, Kvetoslava

Bratislava, Kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku 2013. - 60 s. - ISBN 978-80-971475-0-1.

Dne 1. 11. 2013 nabyl účinnosti zákon, který ruší kartu sociálních systémů, tzv. sKartu. Do 30. 4. 2014 proběhnou veškeré procesy, které ukončí její existenci, a to v několika fázích. V období 5.-25. listopadu Úřad práce ČR (ÚP ČR) zaslal informativní dopis všem svým klientům, kteří sKartu vlastní, s pokyny, jak dále postupovat a jak se v konkrétní situaci zachovat. Ta se může lišit podle toho, zda sKartu klienti využívají pouze k přeposlání dávek na vlastní bankovní účet, sKartu vlastní, ale žádné dávky nepobírají, nebo zda jejím prostřednictvím dávky čerpají - ti nejpozději do 31. 1. 2014 musí osobně nebo písemně oznámit, jak chtějí dávky dále dostávat. Změnový formulář lze stáhnout na <http://formulare.mpsv.cz/okdavky/form/ZmVyp131001301.jsp>. Pokud tak neučiní, začne jim ÚP ČR dávky vyplácet nejpozději od dubna 2014 poštovní poukázkou na adresu, kterou mu klient naposledy nahlásil. V případě osob se zdravotním postižením (OZP), kterým slouží speciální sKarty i jako průkaz OZP, její platnost skončí k 30. 4. 2014. Jejich majitelé si budou muset na příslušném kontaktním pracovišti ÚP ČR zajistit výměnu této speciální sKarty za nový náhradní průkaz OZP.

Bližší informace lze získat na www.mpsv.cz a www.uradprace.cz

K ochraně zdraví, životního prostředí a vysokým standardům bezpečnosti práce se dlouhodobě snaží přispívat program „Bezpečný podnik“ MPSV a SÚIP. Letos se počet organizací, které jsou držiteli platného osvědčení Bezpečný podnik, rozšířil o dalších 16 uchazečů, kteří splnili podmínky programu.

Patří k nim HOLLANDIA Karlovy Vary, a. s., Elektrárna Dětmárovice, a. s., Elektrárna Chvalčice, a. s., PRĚdistribuce, a. s., SYNER, s. r. o., Kovohutě Příbram nástupnická, a. s., BETONOVÉ STAVBY - GROUP, s. r. o., Pražská energetika, a. s., SÚS Královéhradeckého kraje, a. s., ČEZ, a. s., KOMAS, spol. s r. o., Hyundai Motor Manufacturing Czech, s. r. o., ČEZ Distribuční služby, s. r. o., SD - Kolejová doprava, a. s., Steel Center Europe, s. r. o. a Alpiq Generation (CZ), s. r. o.

Více o programu „Bezpečný podnik“ na: <http://www.suip.cz/bezpecnost-prace/bezpecny-podnik/>

Zdroj: MPSV

Projekt MPSV „Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny“, financovaný z prostředků ESF, je zaměřen na komplexní analýzu systému péče o ohrožené děti. Jedním z jeho výstupů je „Sociodemografická analýza - mapa rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR“, mapující prostřednictvím řady indikátorů tři hlavní oblasti ohrožení: demografické a sociální prostředí, ekonomickou aktivitu a neúplnost a nefunkčnost rodiny.

První oblast zahrnuje přehled obecných ukazatelů týkajících se života dětí a rodiny v sociálním prostředí s ohledem na vybrané sociálně-demografické údaje. Druhá soustřeďuje indikátory z oblasti ekonomické aktivity, nezaměstnanosti a pobírání různých dávek. Poslední se orientuje na údaje vypovídající o důsledcích rozvolnění rodinného života, jako je počet nezletilých rodičů, úhrnná rozvodovost nebo třeba kriminalita dětí. Výstupy analýzy poslouží k vytvoření nového modelu financování sociálně-právní ochrany podle míry náročnosti sociální práce s rodinami. V rámci projektu bude analýza podroben také systém náhradní rodinné péče a sítě služeb.

Více na www.mpsv.cz. Zdroj: MPSV